

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Din luptele Slovacilor.

Sibiu, 30 Maiu n.

Așa ne vestesc ziarele patriotice, că în congregația comitatului Liptó, ținută Luni, Slovacii au suferit o înfrângere zdrobitoare, terminându-și acțiunea „panslavistă” cu un „fiasco rusinos”.

Știm despre ce e vorba. Slovacii au fost făcut propunere în scris, ca să se decreteze prin concludus votat din partea reprezentanței municipale, că în congregațiunile Slovaciei pot să se folosească liber și neconturbați de limba lor națională, pentru a-și exprima în ea părerile.

Intr'o țără în care domnesce cu adevărat „legea, dreptul și dreptatea”, o astfel de propunere e cu totul de prisos, și ușor pôte fi interpretată ca ofensă adusă ecerurilor conducătoare, însărcinate cu executarea legilor țării. Pentru-că noi, cetățenii Ungariei, avem lege, care ne dă dreptul de a folosi în salele comitatense fie-care limba sa maternă, limba sa națională, fără a mai cere în privința acesta permisiunea cuiva, sau concludusul reprezentanței din care facem parte. Și cum comitatul Liptó cade asemenea întră hotarele țării acesteia, și legea aceea se estinde și asupra acestui comitat: motive ponderose au trebuit să îndemne pe conțetățenii de limbă slovacă din acel comitat, ca să vină în fața congregațiunii cu propunerea cu care au venit, — cum am zis, — întră împrejurări normale cu totul de prisos.

Cunoscem și motivele acestea. Slovacii din comitatul numit au făcut mai de multe-ori încercarea să se folosească de dreptul garantat în lege pe sêma lor și să vorbescă în congregațiune slovacă, — dar' totdeuna au fost aduși la tăcere prin acte de volnicie comise din partea comitelui suprem, care le detragăa cuvântul.

Prin propunerea lor au apelat deci la simțul de dreptate al congregației însăși, la cavalerismul și nobleța de inimă a inteligenței magiare care face parte din acestă corporațiune, ca ea, în cercul ei de activitate, să aducă la brează bună pe comitele suprem și să pună stavilă, prin concludus formal, volnicilor sale comise față de membrii de naționalitate slovacă ai congregației.

Dar' s'au înșelat Slovacii în așteptările lor, — dacă peste tot au așteptat hotărâre favorabilă de la congregație, — pentru-că congregația s'a pus pe punctul de vedere al comitelui suprem și în ședința de Luni a respins cu majoritate zdrobitoare propunerea Slovacilor, decretând, că numai cei-ce nu știu ungurește pot să vorbescă în congregație și în altă limbă, pe când cei-ce cunosc limba magiară sunt datorii a se folosi de limba acesta, ear' presidentul e în drept a le detrage cuvântul în cas contrar.

Congregația comitatului Liptó s'a pus deci de-asupra legii, și a adus cu de la sine putere lege nouă, ceea-ce nu cade în competența ei și nu frămază dreptul ei.

Credem, că Slovacii erau pregătiți la acesta, și nici nu așteptau alt răspuns la propunerea lor decât răspunsul primit. Și credem, că din adins

l-au provocat, pentru a se puté adresa acum guvernului, — anunțând apel în contra hotărârei lipsită de basă legală, — pentru-ca guvernul să întrevină și să câștige valóre dispozițiunilor clare ale legii existente. Și trist ar fi, dacă și din partea guvernului li-s'ar da același răspuns, pentru-că atunci ar trebui să perdem toți și cea din urmă rază de speranță pusă în cuvintele frumos sunătoare și mult promițetóre ale actualului șef de guvern, că va fi ocrotitor al „legii, dreptului și dreptății”, pe tóte liniile și față de toți cetățenii patriei comune.

Ar fi timpul, să se dee odată dovezi, că măsura dreptului nu mai pôte fi în țera noastră forța, ci legea și dreptatea, și ar fi de dorit, — ear' noi așteptăm chiar, — ca guvernul să dee satisfacția cuvenită, nu Slovacilor din comitatul Liptó, ci legii atât de rău batjocorită din partea congregației din urmă a acelui comitat, ordonând, ca nimeni să nu mai fie împedecat în exercicierea puținelor drepturi rămase încă neșterse în legea de naționalități.

Să sperăm că în casul dat așa se va întâmpla.

Din delegațiunii. Delegațiunea austriacă a votat budgetul ministerului afacerilor străine, după o discuție fôrte interesantă învîrtită mai mult în jurul triplei alianțe. La observările făcute din partea oratorilor a răspuns ministrul de externe, contele Goluchowski, că tripla alianță n'a perdut nimica din caracterul ei original și că nu are nici astăzi, ca nici-odată, caracter agresiv față de nimeni. Explicațiuni liniștitoare a dat delegațiunii și ministrul comun de finanțe, Kállay Benő, cu privire la provinciile ocupate Bosnia și Herțegovina, — urmând apoi votarea budgetului.

Casa magnaților a ținut ședințe săptămăna acesta. S'a ocupat cu cenzurarea budgetului, votându' l' atât în general, cât și pe articole.

Cuota. Comisiunea esmisă din partea dietei magiare pentru stabilirea cotei a acceptat, în ședința ținută Mercuri, propunerea comisiunei austriace, ca până la finea anului 1909 să rămână în valóre cheia acceptată pentru anul curent și cel premergătoriu, cu privire la speșele comune. Pe basa raportului ce l' va adresa comisiunea guvernului, acesta va presenta dietei un proiect de lege în chestie.

Tripla alianță. Se telegrafază din Roma, că reînnoirea triplei alianțe e acum fapt împlinit, și că contractul în care sunt precisate condițiunile va fi subscris în decursul săptămăni viitoare. Contractul va avé aceeași durată pe care a avut-o și cel de mai înainte. Precum în trecut, așa nici de astădată, contractul nu va fi dat publicității.

Pactul. Tratatările continuate la începutul acestei săptămăni întră șefii guvernelor din țările dualiste au trebuit să fie de nou întrerupte, fiind-că membrii guvernului austriac aveau să mērgă la Viena pentru a lua parte la înmormântarea fostului ministru austriac Banhans. Pe la începutul săptămăni viitoare ministrii austriaci vor veni însă de nou la Budapesta, pentru a trata mai departe cu colegii magiari în chestia pactului. Un ziaru bine informat de la Viena aduce știri, că la procșima întâlnire cei doi ministri-presidenți vor ajunge la înțelegere desăvêșită, fiind-că așa e dorința Corónei.

Armata română.

Organul oficios de publicitate al ministerului comun de externe, „Fremdenblatt” de la Viena, vorbind de jubileul de 25 de ani al Independenței României, relevă că regele Carol este creatorul armatei române, așa cum ea a fost organizată și a luat parte în războiul din 1877. Succesele repurtate atunci de armata română au contribuit la ridicarea României la rangul de regat, astfel că de fapt armata română pôte fi privită ca creatórea stărei actuale de lucruri din România. Regele Carol, care a început acestă organizare, și într'un mod atât de strălucit, a armatei, — a continuat-o fără preget până astăzi. România dispune astăzi de o armată de 4 corpuri și de o divisiune, adecă e astăzi de 5 ori mai mare de cum era în anul 1877. De asemenea, ea dispune de o artilerie de 400 tunuri din cele mai moderne. Sporirea efectivelor armatei merge de altfel mână în mână cu ridicarea spiritului militar. Corpul oficeresc român este astăzi unul din cele mai bune din Europa.

În acelaș timp, ziarul vienez, relevând spiritul modern în care este conceput ordinul de zi adresat de cătră regele Carol armatei, cu ocaziunea acestui jubileu, face să reiasă manifestațiunile de profundă recunoștință și venerațiune, pe care armata a arătat-o cu acestă ocaziune Regelui Carol.

Din România.

Scrisórea Regelui.

Modul cum au sêrbătorit frații nostri din regatul român împlinirea a 25 de ani de la proclamarea independenței țării lor, a îndemnat pe Majestatea Sa Regele Carol să adreseze dlui Dimitrie A. Sturdza, președintele consiliului de ministri, următórea scrisóre de rară frumșetă:

— „Scumpul meu președinte al consiliului!

Memorabila aniversară de 25 de ani a proclamării Independenței, mărș sêrbătorită de națiune și armată, 'Mi-a dovedit odată mai mult cât de adenc este sădită în conștiința tuturor recunoștința pentru acei cari au contribuit la redobândirea drepturilor strămoșesci, și cât de viu și călduros este simțământul patriotic care înflăcăreză inima poporului român.

Mărturisirile nenumărate de dragoste și devotament ce Ni-s'au dat cu acest prilej din tóte părțile României atât Mie, Familiei Mele, cât și frumósei nóstre armate, sunt nespuse de scumpe sufletului Meu de Rege și Ostaș, căci în aceste momente simt că dorul Meu de bine este recunoscut și împărțit de Țera întrégă.

Acum, când se sêrbătorește acest însemnat period al istoriei nóstre, care ni-a dat neatêrnarea și a redেষ্টeptat conștiința națională, nu mă pot oprí de a 'Mi arăta încă odată, cătră iubitul Meu popor și vrednica mea armată, simțământele mele de recunoștință și de mândrie pentru acest frumos trecut, întrupat în vechile steaguri, — moaște sfinte încununate cu gloria patriei, — cari pentru cea din urmă-oră au lucit sub ochii nostri mișcați.

Te rog, scumpul meu președinte al consiliului, să fi interpretul acestor simțăminte pe lângă corpurile constituite, autoritățile statului, tóte persónele cari s'au grăbit a Ne reînói devotamentul lor, precum și pe lângă cetățenii iubitei Mele Capitale, al căror patriotic avânt, în acestă împrejurare, s'a rostit mai vedit și mai călduros, arătându-le că amintirea acestei zile solemne va rămâne de-a pururea vie în sufletul Meu recunoșcător.

Dumnezeu să păzescă și să ocrotescă prea iubita nóstră Românie.

Primesce, scumpul meu președinte al consiliului, încredințarea simțământelor de afecțiune ce 'ți păstrez.

Carol.

București, 11 Maiu, 1902.

Din protopresbiterate.

Sinodul protopresbiterat din tractul Clujului.

— 18 April 1902.

Fiind-că în Nr. 40 din anul curent al prețuitului nostru ziar „Telegraful Român” numai în liniamente generale s'a dat un scurt raport despre sinodul protopresbiterat al tractului Cluj, îmi iau voie a da publicității raportul ce urmază.

Înainte de a face acesta fie-mi permis a constata și eu, ceea-ce de mult este constat, că o instituțiune numai atunci pôte conta la progres, când toți factorii din cari este compusă, cu bunăvoință purcésă din inimă curată, cu abnegațiune și în completă armonie își dau concursul lor întru ajungerea scopurilor salutare.

Astfel și un tract protopresbiterat, ca instituțiune organică numai atunci pôte conta la progres, numai atunci se pôte bucura de o înaintare pe tóte terenurile, când tóte părțile constitutive din cari este compus protopresbiteratul, preoții, învățătorii, comitetele și sinódele parohiale, desbrăcați de orice interese particulare și ură personală, în cea mai perfectă armonie și bună înțelegere conlucră solidar pentru binele comun, pentru înaintarea și fericirea bisericeii, școlei și neamului.

În timpul mai din urmă multe rele și nimic bun a străbătut în publicitate despre starea acestui protopresbiterat, ca și cum aici ar fi cuibul destrăbălării și al degenerării.

Dar' lucrul nu stă tocmai așa; și că nu este tocmai așa, se va vedé din raportul ce urmază.

Prin convocătoriu din 14 Februarie a. c. Nr. pp. 265/1902 P. O. D. protopresbiteratului Tulliu Roșescu convocă ședința comitetului protopresbiterat pe ziua de 27 Februaru, ear' a sinodului pe ziua următóre 28 Februaru, a. c. în cancelaria protopresbiteratului din Cluj.

Un deosebit interes a produs la membrii sinodali punctul 6 din convocătoriu, prin care se semnalază că cel mai important obiect pus la ordinea zilei, adecă: „afarea modalității pentru depurarea datoriei casei tractului” va fi presidat de P. O. domn Teodor Herman, protopresbiter în Dees, ca comisariu consistorial. Pentru aceea atât membrii din comitet, cât și membrii sinodali s'au prezentat în numărul recerut.

Pentru-ca acest important obiect să pótă fi desbătut și pertractat din tóte punctele de vedere, P. O. D. protopresbiteratului Tulliu Roșescu a conchemat întréga preoțiune tractuală într'o conferință estrórdinară, ce s'a ținut înainte de ședința sinodului, la care s'a și prezentat cea mai mare parte din preoțiune, în uniformă preoțescă.

N'au venit la conferință 7 preoți neșcuși și 3 scuși.

Conform convocătoriuului de mai sus, Joi în 28 Februar a. c. v. la 9 ore a. m. s'a oficiat parastasul solemn prin P. O. D. șef tractual Tulliu Roșescu asistat de preoții Gavriil Condor și Florian Hașdău pentru marea mecenat al bisericeii nóstre Emanul Gojdu, precum și pentru vecinica odihnă a Marelui Andreiu și a bunului Miron, foști arhiepiscop-metropoliți ai nostri, la care au asistat toți membrii sinodali preșenți, în frunte cu

P. O. domn comisariul consistorial *Teodor Herman*.

După aceea precis la 10 ore a. m. s'a deschis conferența preoțescă, în care s'a dezbătut și pertractat modalitatea achitării datoriei pentru casa tractului și s'a primit cu unanimitate concludul comitetului protopresbiterial, ce se va schița mai jos.

După conferența imediat învocatându-se chemarea Duhului sfânt, se deschide ședința ordinară a sinodului protopresbiterial prin o avântată și însuflețită vorbire rostită din partea șefului tractual ca președinte.

Acosta însuflețită vorbire presidială este răsplătită din partea sinodului cu un „s'e trăească“ la adresa șefului tractual.

Urmăză alegerea notariului sinodal și se alege cu aclamațiune tinărul preot *Ioan Demian* din Someșfalău. Apoi se constată prezența alor 10 membri din cler și 12 mirenii, deci e de față numărul recerut de a pute aduce concluse valide.

Urmăză cetirea voluminosului raport presidial despre starea protopresbiteratului cu finea anului 1901, constătoriu din III părți, starea bisericăscă, starea școlară și starea episcopescă.

Din voluminosul raport estrag pe scurt următoarele date:

I. Starea bisericăscă. În tract sunt 33 parochii matre și 12 filii, cu 1 protoprespiter și 29 preoți, 3 parochii vacante, pentru înțegirea cărora s'au făcut vacanții de lipsă, însă în lipsa de concurenți calificați, fără succes. În decursul anului 1901 s'au întregit 2 parochii vacante și anume: Mărișel cu tinărul preot *Teodor Toder* și *Agribiciu* cu tinărul preot *Ioan Opris*. A murit veteranul preot din Mănășturul-român *Oihail Crainic*, căruia i-se exprimă vecinica odihnă.

În parochia *Mocui* s'a edificat în anul 1901 o frumoasă biserică din cărămiși, la stăruința și cu conlucrarea zelosului și harnicului preot de acolo *Simion Ciuca*, ear' în parochia *Finciu* s'a reparat biserică, precum și în *Bontida*. În parochia *Călățele* s'a edificat o frumoasă casă parochială pentru preot, sură și grajduri, la stăruința fostului administrator parochial *Gavriil Condor*, paroch în *Călătămăre*.

II. Starea școlară. În tract sunt 19 școle corăspunzătoare și 13 necorăspunzătoare, cu 30 învățători, dintră cari 10 calificați, 20 tolerați și 4 definitivii.

În parochia de munte *Rogojel* s'a edificat o școlă pomposă cu două dormitoare pentru copii și copilele îndepărtate, la stăruința și cu conlucrarea preotului din *Butene Gavriil Todoruș*, fost administrator parochial acolo, a parochului local *Traian Gall* și a zelosului episcop-primariu de acolo *Vasilie Pașcalău*; ear' în parochia *Totene* încă s'a adjustat o frumusească școlă tot la stăruința parochului susnumit din *Butene*. Cu ocaziunea esamenelor publice de vară presidate parte de cătră șeful tractual, parte de delegați protopresbiterali, în genere s'a constatat un progres îndestulitoriu.

În direcțiunea școlară este mult încă de făcut și numai energie și bunăvoință trebuie din partea tuturor factorilor competenți, ca afacerile școlare să iee avânt multămătoriu și în acest tract.

III. Starea episcopescă. După constatările făcute în parochii cu ocaziunea visitațiunilor canonice și în punctul acesta s'a făcut un pas înainte, în cât rațiociniile în cele mai multe parochii sunt provădute cu absolutoriu din partea Preaverer. Consistoriu, în unele sunt pe cale de a se aduce în rând și numai foarte puțin parochii sunt, cari restază cu rațiocinii de pe mai mulți ani. Acestea însă încă se vor regula prin comisari protopresbiterali.

În cât pentru starea episcopescă a tractului, acosta se va vedea din raportul comitetului protopresbiterial ce va urma imediat.

Acosta este în cesra foarte scurt raportul presidiului, care supunându-se spre desbateră se primesce unanim cu mulțămită și cu dorința, ca pe viitoriu să se arete și părțile rele observate în tract, ca așa știindu-se răul să se pōtă găsi mai ușor și lecuirea lui.

Urmăză la ordinea zilei raportul comitetului protopresbiterial despre starea casei tractuale, a datoriei pentru aceea, precum și despre modalitatea depurării datoriei. Acest obiect foarte important — după-cum s'a amintit mai sus — s'a pus spre deliberare sub

presidiul Preaon. D. protopresbiter al tractului *Deeș*, *Teodor Herman*, ca comisariu consistorial, care legitimându-și onorifica misiune, prin o prea frumoasă vorbire convingătoare pune la inima membrilor sinodali afacerea delicată a casei tractului, afacere care a pus și pune în joc direct onora biserice și a credincioșilor din acest tract, ear' prin acosta indirect onora archidiecesei; de aceea apelează nu numai la sprijinul moral al acestei corporațiuni, ci chiar și la sprijinul material.

(Va urma).

Conferențele învățătoresci. Cercul Reghin.

10 Maiu v.

(Fine.)

Vorbirea a fost ascultată cu viu interes din partea membrilor, la finea căreia dnul comisariu e remunerat cu aclamațiuni de „s'e trăească“, ear' preotul din localitate *Vasilie Duma* bineventză pe dnul comisariu în numele conferenței.

După aceea a urmat constituirea biroului, alegându-se notari: *George Russu* și *Ioan Borșianu*, ear' bărbăți de încredere: *Teodor Bogdan* și *Zaharie Frandez*.

Cetindu-se apelul nominal, se constată, că din 29 învățători sunt prezenți 23.

La ordinea zilei urmăză cetirea operatului: „cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, prin cari se împiedecă progresul normal în școlile noastre confesionale“, de *Zaharia Frandez* învățătoriu în *Hodac*. Acest operat se predă unei comisii constătoare din membrii: *M. Todea*, *N. Nașcu* și *T. Bogdan*.

Fiind orele înaintate, comisariul ridică ședința la orele 12 și jumătate, anunțând ședința proximală pe orele 3 p. m.

În ședința de după amiază înainte d'a trece la ordinea zilei, comisariul salută în numele conferenței pe venerabilul protopresbiter al tractului *Reghin*, *Galacteon Șagău*, carele a participat la acosta ședință.

La ordinea zilei urmăză cetirea operatului „autoritatea învățătorului“, din partea membrului *Ioan Borșianu* învățătoriu în *Deda*. După unele observări se constată, că acosta temă este bine lucrată și se adnexază la protocol.

Membrul *M. Chibeleanu* inv. în *Iclandul-mare* rostescă tractatul său despre „zilele prime cu elevii începători“. Constatându-se din partea conferenței, că cestiunea tractată de dnul *Chibeleanu* este de importanță netăgăduită pentru învățământul nostru, se esmite pentru censurarea ei o comisiune constătoare din dnii: *I. Borșian*, *Z. Frandez* și *N. Nașcu*.

Referada comisiunii asupra operatului: cari ocupățiile laterale ale învățătorilor, cari împiedecă materal normal în școlile noastre confesionale, a dat ansă la o discuțiune vie și interesantă și din tōte punctele de vedere instructivă. La acosta discuțiune au luat parte aprōpe tōți membrii conferenței, precum și părintele protopresbiter *Șagău*, comisariul consistorial, și preoții *V. și I. Duma*, sprijinindu-și tinerii păreri lor pe principiile pedagogiei moderne, ear' bētrānii basându-se pe experiențele trecutului.

Fiind timpul înaintat, comisariul mulțămind părintelui protopresbiter *Șagău* pentru zelul și devotamentul cu care promovăză mersul învățământului nostru confesional, închide ședința la orele 6 sēra, anunțând ședința proximală pe a doua zi la orele 7 dimineța.

A treia ședință a fost destinată prelegerilor practice.

Punct la orele 7, băieții de școlă curat îmbrăcați erau în sala de învățământ, și după îndatinata rugăciune de dimineța, învățătoriu *Teodor Bogdan* din *Săcal* ține cu elevii desp. II. o lecțiune practică din geografie despre *Reginiu*, învățătoriu *Gligore Ceantea* din *Filea* rugăciunea „*Tatăl nostru*“, ear' învățătoriu *Zaharia Frandez* din constituția patriei.

Dimițându-se elevii, a urmat o discuțiune mai lungă asupra prelegerilor ținute, făcându-se din partea membrilor mai multe observări, cu deosebire din punct de vedere metodic.

Fiind programa conferenței exauriată, comisariul consistorial conform pt. 10 din instrucțiunea Venerabilului Consistoriu archidiececan referitoare la conducerea conferențelor învățătoresci, propune alegerea unei co-

misiuni permanente a conferenței, cu însărcinarea, că acosta comisiune în decursul anului să studieze starea învățământului și preste tot trebuințele școlilor noastre din acest cerc. Se alege cu aclamațiune dnii: *Vasilie Duma* paroch în *Jabenița* și învățătoriu *Zaharie Frandez* din *Hodac*, *Ioan Borșian* din *Deda* și *Teodor Bogdan* din *Săcal*.

După aceea comisariul îndemnă pe tōți cei prezenți la conștiențioasă împlinire a datorințelor lor, înșirând în cuvinte clare datorințele cardinale ale învățătorilor preste tot, și în special ale învățătorilor nostri confesionali.

Luând cuvântul părintele *V. Duma*, mulțămescă dlui comisariu pentru tactul cu care a condus ședințele și pentru indigetările date, dorindu-i reîntorcere norocōsă la *Sibiu*.

Cu aceste înțră aclamațiuni generale se declară conferența încheiată.

Rap.

Fundațiunea Șaguna.

Joi înainte de amieză și-a ținut reprezentanța fundațiunii fericitului *Șaguna* ședința sa anuală sub presidiul *Ex. Sale* dlui arhiepiscop și în prezența a 12 membri ai comisiunii administrative. Înțră obiectele mai importante remarcăm, că s'a întregit comisiunea prin alegerea a 3 membri noi în locul repausatului *Dr. N. Olariu* și a membrilor țērani *Ioan Comșa* din *Seliște* și *Constantin Popovici* din *Boița*.

Secretariu-referent a fost declarat cu unanimitate voturilor asesorul *Dr. Elie Cris-tea*, ear' celelalte locuri au fost întregite cu *Dr. Nicolae Comșa*, medic în *Seliște* și *Ioan Stoia Bobeș* episcop în *Boița*.

Ajutōre sau votat 1) pentru biserici 7500 cor.; ear' 2) pentru școle 3700 cor.; cu totul 11.200 cor.

Ajutōrele sunt a se folosi exclusiv pentru zidirea, ori repararea și înzestrarea bisericilor și școlilor, avēnd acosta a se documenta în special din partea comunelor ajutate.

a) Pentru trebuințe bisericesci s'au votat:

1. Catedralei arhiepiscopesci din *Sibiu* rata primă din un ajutor mai mare 2000 cor.
2. Parochiei din *Bistrița* în scopul zidirii unei biserici nouă 1500 cor.
3. Parochiei din *Murș-Uioara* (*Turda*) în scopul zidirii unei biserici nouă 1000 cor.
4. Parochiei din *Stremți* (*Alba-Iulia*) în scopul zidirii unei biserici nouă 500 cor.
5. Parochiei din *Craiva* (*Alba-Iulia*) în scopul zidirii unei biserici nouă 400 cor.
6. Parochiei din *Șieu-Sântul* (*Bistrița*) în scopul zidirii unei biserici 500 cor.
7. Parochiei din *Ciōra-de-sus* (*Lupșa*) pentru repararea bisericii nouă 300 cor.
8. Parochiei din *Porumbacul-superior-rēsăriten* (*Avrig*) pentru zidirea unei biserici nouă 300 cor.
9. Parochiei din *Petroșeni* (*Hățeg*) 300 corōne pentru achitarea unei părți din datoria făcută cu zidirea bisericii noue.

10. Parochiei din *Șinca nouă* (*Făgăraș*) 300 cor. pentru achitarea împrumutului votat de Veneratul Consistoriu la acoperirea unei datorii rămase de la facerea bisericei.

11. Parochiei din *Sānger* (*Murș-Oșorhei*) 200 cor. în scopul reparării bisericei deteriorate.

12. Filiei *Streiu* (*Hățeg*, filie la *Ruși*) 200 cor. în scopul reconstruirii turnului de la biserică cea mai veche din câte esistă în archidieceasă și pōte în țara întregă. Biserica e zidită de pe timpul Romanilor. Reconstruirea se va face din partea arhitecților „societății regnicolare pentru păstrarea monumentelor vechi din *Budapesta*“ cu stricta observare a stilului original.

Pentru acoperirea cheltuelilor a pus și înaltul guvern la dispoziția societății numite suma de 1200 cor.

b) Pentru trebuințe școlare s'au votat:

1. Comunei *Osoiu* (*Dej*) 500 cor.
2. „ *Agărbiciu* (*Turda*) 200 cor.
3. „ *Săcalul-de-pădure* (*Reghin*) 300 cor.
4. „ *Muncel* (*Lupșa*) 300 cor.
5. „ *Mesentea* (*Alba-Iulia*) 200 cor.
6. „ *Alba-Iulia-Maieri* 300 cor.
7. „ *Dumbrava* (*Reghin*) 300 cor.
8. „ *Gurasada* (*Ilia*) 200 cor.

9. „ *Călean* (*Cluj*) plățirea datoriei 300 cor.

10. Comunei *Fărău* (*Târnave*) 200 cor.
11. „ *Ponorel* (*Câmpeni*) 300 cor.
12. „ *Ōrda-de-jos* (*Sebeș*) 200 cor.
13. „ *Deag* (*Târnava*) 200 cor.
14. „ *Șelimer* (*Sibiu*) plățirea datoriei 200 cor.

Celelalte cereri nu s'au putut considera, parte din motivul că au mai primit și altă dată, parte din lipsa de budget, parte nefiind lipsa așa mare și neamănaveră, ca a comunelor ajutate.

Un răspuns.

Bucium-Isbita, 27 Maiu n.

Onorată Redacțiune!

Fiind învinuit din partea Dlui comisariu *I. Popoviciu* ca unul care am scris neadevăruri în raportul despre conferența învățătorescă din *Abrud*, Vē rog a da publicității deslușirile următoare:

Din capul locului declar, că la compunerea raportului n'am procedat din reavoință față de nimeni, ci îndemnat numai de curatul adevēr, creșdēnd că pot face un serviciu conferenței sus amintite.

Mē pune în uimire deci „*Rectificarea*“ Dlui comisariu *I. Popoviciu*. În acosta ocūră învinuiri de natură gravă și mai puțin gravă. Ca să împrăștiu negura presupunerii, declar Dlui Comisar, că nu sunt de fel străin conferenței. Ca notar al ei de la început până la sfērșit am participat la ședințe, dāndu-mi silința să fiu cât se pōte de atent la desbateri.

Regret că prin raportul meu am produs neliniște sufletescă Dlui Comisar, prin presupusa învinuire că metoda Dlor *Dr. Schullerus* și *I. Popoviciu* ar fi zādărnice succesul prelegerii din limba magiară.

„*Nou*“ are de a se înțelega pentru membrii conferenței, (Așa am înțeles și noi. Red.) ear' nici decum ca invenție a Dlui *I. Popoviciu*. Dl Comisar a declarat în fața întregii conferențe, că metoda nu e al *DSale*, ci e un metod probat încă de mult.

Prin cuvintele zise în raportul meu n'am intenționat deci nici pe de parte vr'o critică a metodei, căci lucrul acesta nu-i compete unul cleric deabia eșit de pe băncile școlii și abia intrat în praxa vieții.

Raportul meu dat publicității l'am compus după notițele, ce în marginea cunoscințelor mele le-am putut face în decursul ședințelor, ca notar al conferenței.

Ca concluzie îmi susțin raportul în întregitatea lui, declarând de neîntemeiate învinuirile Dlui *I. Popoviciu*.

Al. Băieșan
cler. abs. învăț.

NOUȚĂȚI

† *Silvia Dr. Barcianu*. A sēră la 6 ore, distinsul nostru referent *Școlar Dr. Daniil P. Barcianu* a îndurat o cruntă lovitură a sorții nemilōse. Soția sa, dōmna *Silvia Barcianu născută Olteanu* a adormit în Domnul, lāsând în jale nespūsă pe soțul ei, pe cei șese copilași, deveniți acum orfani de mama lor bună.

Ințrēgă societatea română e pătrunsă de jale sinceră, în fața tristei întâmplări, căci rēposata era îndeobște cunoscută a soție-model, mamă bună și iubitoră și una dintră cele mai culte femei. Stēm și noi îndurerăți, în fața voinței *Tatălui*, și dorim crunt cercatului soț tāră sufletescă, pentru a suporta cu resignațiune crunta cercare a sorții, zicēnd cu dreptul *Iov*: Domnul a dat, Domnul a luat...

Din partea familiei ni-s'a trimis următoriu anunț funebreal:

Subscriși cu inimă înfrāntă de durere anunțăm tuturor rudeniiilor și cunoscuților, că prea iubita lor soție, mamă, soră, cumnată *Silvia Barcianu n. Olteanu*, după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul, la 16/29 Maiu a. c. 6 ore p. m. în etate de 38 ani. Rēmășițele pāmēntesci ale scumpei defuncte se vor aședa spre odihnă vecinică Sāmbătă, la 18/31 Maiu, 3 ore p. m. — de la casa mortuară, strada Măcelarilor Nr. 30, — în cimiteriul din suburbiul *Iosefin*, la care tristă festivitate învitat me tōți cunoscuții. Fie-i țērīna ușoră și memoria binecuvēntată! *Sibiu*, 16/29 Maiu 1902. *Dr. Daniil P. Barcianu*,

soț. Sorin, Radu, Andrei, Achil, Lavinia și Silvia, fi și fiice. Familii: Barcianu, Olteanu, de Lacotte, Giuriade, frați, surori, cumnați și cumnate.

Corone eterne. In scopul eternisării memoriei binefăcătoarei sărărilor și caldă spriginitoare a clasei noastre de mijloc, a mult regretatei d-ne *Silvia Dr. Barcianu n. Oltean*, în loc de cunună peritoare, presidentul Reuniunii sodalilor români din Sibiu dl *Victor Tordășianu*, contribuie la fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români cu suma de 10 cor.

Un nou debut al dșorei Cunțan. Aseră s'a dat un concert din partea reuniunii rom. cath. a altarului, în sala cea mare de gimnastică de la gimnasiul de stat din loc, sub conducerea dirigentului de muzică dl *Herman Kirchner* și cu concursul mai multor puteri musicale din Sibiu. Într-o distincție debutanți a luat parte, și încă în mare măsură și cu frumos succes și simpatia Dșora *Elena Cunțan*, care prin cele două piese ce le-a cântat în fața unui public străin atât de numeros, a ridicat prestigiul nostru al tuturor.

Trecut la pensie. Judele de tribunal din Szabadka, *Mihail Crainicean*, a fost trecut la pensie, în urma cererii proprii. Cu ocaziunea acesta M. Sa Regele l-a distins cu titlul și rangul de jude de tablă.

Pentru biserica din Deva. In scopul renovării bis. gr.-or. rom. din Deva au contribuit la mâna subscrierului următorii: 1. Dna Victoria Crișan, nasc. Șujaga, proprietară în Săcămaș 50 cor. 2. Dl Conte Bethien Miklós, comite suprem în Torontal 20 cor. 3. Dl Dr. Apáthy Béla, fisc comitatens în Deva 10 cor. 4. Dl Ioan Crișovan, proprietariu în Deva 100 cor. 5. Dl Ioan Cara, proprietariu în Deva 60 cor. 6. Dl Ianeș Popa a Lenchi 20 cor. Total 260 cor. Primescă marinimoșii donatori sincere mulțămiri. Bunul Dzeu să le răsplătescă creștinăsa faptă. In numele com. bisericesci. Deva, 14/27 Maiu 1902, *George Romanul* protopresbiter.

Biserica ortodoxă în America. In America-de-nord, în care petrec cei mai mulți emigranți din Galiția, Bucovina și Ungaria, ajunge numărul ortodoxilor la 30.000 suflete. Numărul acesta crește din zi în zi, neîncreștând Rușii uniți de acolo a se reîntorce la biserica lor strămoșească ortodoxă. Din numărul indus petrec în Statele-Unite 1200 Bși din Rusia, 2458 din Galiția, 4264 din Ungaria-de-nord și 1500 bucovineni. Cele 30.000 suflete ortodoxe au 11 biserici, 61 capele, 1 episcop, 3 archimandriți, 3 protopresbiteri, 7 ieromonahi, 30 preoți mireni, 1 ierodiacon, 55 școle confesionale cu mai mult de 1500 învățacei, 51 frații și o societate numită „Societatea ortodoxă de ajutoriu reciproc”, care a avut în anul 1901 1340 membri, un capital de 5739 dolari și a spesat în ultimii 2 ani la 20.000 dolari ca ajutorie pentru zidirea bisericilor și pentru creștinii sârmani. Societatea acesta își are sediul în New-York, unde apare și o gazetă rusescă, redigată în sens ortodox. Episcopul ortodox din America, Tichon, are reședința în orașul San-Francisco în America-de-nord. (Candela).

Olanda — republică. Ziariul *Svjet* din Moscva susține a fi informat din isvor demn de încredere, că pe timpul când regina *Vilhelmina* era greu bolnavă, bărbaiții de stat ai Olandei au ținut consiliu asupra sorții statului și au hotărât unanım că după răposarea reginei (ceea-ce atunci era foarte probabil) nu vor permite mare-ducelui de Weimar să ocupe tronul, ci vor proclama republica. Acesta din considerațiuni, că ajungând pe tron un mare-duce german, țera ar ajunge să fie estradată Hohenzollernilor, ear' olandezii țin mult la independența lor națională.

Hotărârea de mai sus are valoare și pentru cazul că regina nu va nasce moștenitoriu.

Patria salvată! In America apare o fôie slovacă, *Americanske Slovenske Novini*, care se ocupă mult cu afacerile Slovacilor de la noi. Cum însă acesta e curată agitație în contra statului ungar, stăpânirea i-a detras debitul postal, și astfel — patria e salvată.

Necrolog. Cu profunda durere aducem la cunoștința tuturor cunoșcitorilor, că *Samoil Popoviciu*, protopresbiter onorar și paroch gr.-or. în pensiune, a încetat din viață, Mercuri în 28 Maiu st. n. a. c., în etate de 71 ani, în urma unui morb greu și îndelungat, fiind împărțit cu Sfintele Taine. Osemintele scumpului defunct se vor așeza Sâmbătă în 31 Maiu st. n. a. c. la 2 ore după amieză în cimiterial bisericii gr.-or. din Beriu spre odihnă vecinică. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată! Beriu, 28 Maiu n. 1902. Pentru comitetul bisericii gr.-or. din Beriu Ioan Trifon, paroch gr.-or.

† Ioan Bumbac. Duminecă a răposat la Gleichenberg, în etate de 59 ani, profesorul *Ioan Bumbac*. Născut la 31 Ianuarie 1843 în Costina (Bucovina), după absolvarea cursurilor filosofice la universitatea gin Viena, în 1872 a fost numit profesor la gimnasiul din *Suceva*, apoi în anii 1877—1884 a fost profesor de preparandie în Cernăuți, ear' de la 1884 prof. definitiv la gimn. de stat din Cernăuți. Răposatul a scris și poezii lirice și traduceri în limba română. A fost înmormântat Marți (27 Maiu) în cimiterial comun din Gleichenberg.

Concert în Sebeș. Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș invită la concertul care se va arangia în Sebeșul săsesc Joi, 5 Iunie st. n. ziua de ispas, în noul pavilion al casei române, din incidentul deschiderei aceluia. Programul e următoriu: 1. „Momente dulci”, cor bərb. 2. „Rada”, poezie de G. Coșbuc. 3. „Cântecul marinariilor”, de T. Flondor. 4. „Evangelia țiganilor”, de Th. Speranța. 5. „Nôpcea”, melodie franceză. 6. „Cât e țara”, de G. B. 7. „Dormi în pace”, de Al. Vlăduț. 8. „Doină doiniță”, de J. Vorobchievici. 9. „Țiganul la vênat”, de E. Suci. 10. „Marșul cântăreților”, de C. Porumbescu. După concert dans. Inceputul la 7½ ore sêra. Prețul de intrare de persoană 80 fil. Venitul curat e destinat în favorul fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur. Suprasolviri se primesc cu mulțămită și se cuitează publice.

Conspirație în Rusia. „Daily Express” din Londra are informațiune, că în Rusia s'a dat de urmele unei mari conspirațiuni, îndreptată contra *presidentului Loubet* și contra țarului *Nicolae*. Anume, un barbir, la care doi ômeni suspecți își răserseră barba și mustețele, a atras asupra acestora atențiunea unui comisariu de poliție, care urmărindu-i până la locuința li-a pus locuința sub sechestru. Cu ocaziunea perchișițiunii a aflat apoi două bombe bine preparate și mulțime de scrisori compromițătoare. Pe basa acestora au fost arestați vro optzeci de inși.

Cununia prințului Mirko. „Glas Crnagorța”, fôia oficială a principatului muntegrin, confirmă știrea, că prințul *Mirko*, fiul mai mic al principelui *Nichita*, se va cununa cu *Natalia Constantinovici*, verișora regelui Sêrbiei, la 12 Iunie în Cetinje. Nași ai miresei probabil că vor fi țarul *Nicolae* și regele *Alexandru*, cari vor fi reprezentați prin esmiși extraordinari, ear' mirele va avé naș pe regele *Italiei*, reprezentat prin un prinț din casa *Savoya*. Mîrșea va pleca din Veneția la Antivari pe un vas de rășboiu italian, și încă 'nainte de cununie i-se va da titlul de *princesă*. — In August însurăței vor face vizită țarului.

Demonstrațiuni contra țarului. Se scrie din Petersburg, că în timp ce țarul avea întâlnire cu *presidentul Franciei* la Kronstadt, în fața palatului de iarnă au fost mari demonstrațiuni. Mai multe mii de studenți și lucrători au cântat cântări revoluționare și isbucneau în strigăte de: *Môrte țarului!* *Trădescă presidentul!* Un student a ținut discurs în care glorișica pe *Balmatef* (asasinul ministrului *Sipjagin*) în timp ce alți studenți distribuiau printre lucrători o broșură cu titlul: *Fratele ucis*. După aceea mulțimea a bombardat cu petri palatul țarului, spărgând toate ferestile. Abia într'un târziu a sosit un detașament de cazaci, cari apoi au împrăștiat mulțimea.

Răposati în aceeași zi — și puși în mormânt comun. In *Cristești* (tractul *Albei-Iulie*) a răposat Sâmbătă moșneagul *Vasile Avram*, în etate de 90 ani, și în aceeași zi a răposat și sora sa *Simiôna*, în etate de 95 ani, ale căror rămășițe pămîntesci au fost așezate spre vecinică odihnă în mormânt comun. In timpul din urmă bieților moșnegi le slăbiseră fa' ultățile spirituale așa de mult, că nici chiar întré sine nu se mai cunoșeau. Acum Tatăl cereș i-a absolvat de neputințele vieții pămîntesci. A rămas după ei familie numărôsă: fi, fiice, nepoți și strănepoți.

Cărți și reviste.

„Documente privitoare la trecutul Românilor din Schei” (1784—1810), publicate de *Dr. Sterie Stinghe* pe cheltuêla bisericii Sf. Nicolae din Brașov (Scheiu), volumul II, cuprinzând pe 306 pagine 8° mare 215 documente importante, după cari urmèază un „adaus” de 57 pagine cuprinzând opt acte privitoare la daraverile interne ale bisericii (al optulea cuprinde însemnarea banilor adunați în „cutia sfântului mormânt” în anii 1755—1811). Apoi pe opt pagine *index alfabetic* al cuprinsului și pe 13 pagine *index alfabetic* la „Istoria bisericii Scheilor Brașovului” (manuscript de la Radu Tempea),

publicată tot de *Dr. Stinghe* pe spesele numitei biserici.

Intr'un interval de timp relativ scurt, de la publicarea volumului prim, *Dr. Stinghe* a pus acum la dispoziția publicului și al doilea volum, făcând prin acesta bun serviciu deosebi celor cari se interesază mai de aproape de istoria bisericii noastre ortodoxe.

Cartea a spărut în Brașov (tipografia Ciurca et Comp.). Prețul nu e indicat.

AMVONUL.

Predică

pentru Dumineca a IV. după Paști, a slăbănogului.

„Tatăl meu până acum lucrăz, și eu lucrăz”. Ev. Ioan c. 5. v. 17.

(Urmare.)

Să petrecem acum cu laure aminte cele povestite, ca să putem scôte din ele învățături folositoare.

Iubiții mei fi sufletești!

In sfânta scriptură, în cărțile noastre religioșe întâlnim foarte des cuvântul *Ierusalim*, care în limba jidovescă înșamnă „cetățuia păcii, locuința fericirii”. *Ierusalimul* e „orasul sfânt”, în care a învățat, a pătimit și a murit Domnul nostru *Iisus Christos*. El se află spre răsărit, sub stăpânirea Turcilor în țera *Palestina*, odinioară patria *Evreilor*, având o vechime, ca puține alte orașe, de aproape 4000 (4 mii) de ani.

Azi e locuit în amestecătură de *Mohe-medani* sau *Turci*, de *Evrei* și de creștini, cu totul la vre-o 34 mii de suflete.

E așezat pe coline, cum e muntele „*Sionului*” și alte 2 dealuri, la loc ridicat. De aceea se vorbește de „*suirea*” în *Ierusalim*.

Intemeiat de regele-preot *Melchisedec* pe timpul lui *Avraam* și numit la început *Salem*, ear' mai târziu *Jebus*, prorocul-rege *David* l'a ales de capitală a țerei sale strămutându-și aci reședința.

Sub fiul seu, înțeleptul rege *Solomon*, *Ierusalimul* a ajuns la culmea mării sale, întré altele prin ridicarea de palaturi grandioșe și prin ridicarea pompôșe biserici, la care s'a lucrat 7 ani.

La cea mai mare strălucire și înflorire a ajuns apoi *Ierusalimul* după ce a suferit în mai multe rânduri pustiiri, — sub *Irod cel mare*, regele *Iudeilor*, uciđătoriu prunilor, pe timpul căruia s'a restaurat din nou și vestita biserică, la care s'a lucrat 40 de ani.

Aici, în acest oraș, era centrul vieții politice și religioșe pentru întreg poporul jidovesc din toate provinciile. *Ierusalimul* numera atunci ca la 250 mii de locuitori stabili; ear' la prasniciul Paștilor se adunau din totă țera până la 2 milioane și 700 mii de suflete, urmând poruncilor legii, spre a se închina în biserica din *Ierusalim*.

Orașul era închis și întărit cu ziduri, și pentru comunicarea cu împrejurimea avea mai multe porți și drumuri. Pe una din aceste porți, numită a oilor, nu departe de biserică, se aduceau în oraș oile de jertfă spre junghiere; ear' în apropiere se afla lacul oilor, numit *Jidovesce Vitezda*, cu minunata lui apă vindecătoare, înzestrat cu întocmiri de scaldă pentru bolnavi: un fel de spital obștesc.

Domnul și Mântuitoriu nostru *Iisus Christos* vine din *Galilea* în *Ierusalim* la prasnici, vede pe slăbănogul zăcând, cunoșce că bóla de care suferă bolnavul e învechită și că el însuși prin viața sa desfrânată și păcătôsă și-a tras-o, i-se face însă milă de el și l'vindecă îndată numai cu cuvântul; dar' nu așteptă plată, nici vorbe góle de mulțămită, ci se departă neobservat, amestecându-se prin mulțime.

Mai târziu întâlnind pe cel vindecat în biserică, l' sfătuesce să se lase de păcate și să ducă de aci înainte altă viață mai cum-petată; căci la din contră, altcum lucrând, se va bolnăvi din nou și atunci morbul va fi mai greu, dacă nu chiar cu neputință de vindecat.

Cel agrăit nu are nici acum cuvinte de mulțămită cătră binefăcătoriu seu, nu se promite cu ascultare, nici nu arată semne de îndreptare; ci alérgă la mai marii poporului,

dușmanii binefăcătoriuului seu — póte nu chiar cu gând rău de a-l pîrși, ci de a se desvinováți pe sine pentru călcarea poruncii că în zi de Sâmbătă și-a luat și patul a părăsit spitalul — și le spune, că *Iisus* este cel ce l'a tãmãduit și i-a poruncit să facă așa.

(Va urma.)

Din public.*)

Dare de sémă și mulțămită publică.

Concertul dat în Dumineca Tomii pentru procurarea de recușite școlare pe sémă școlei noastre gr. ort. române din *Zlagna* a dat un venit curat de 31 cor. 30 fil.

Contribuiri benevole au întrat de la domnii următori: *Amos Popescu* 2 cor., *Nicolae Motora* 2 cor., *Nicolae Todorescu* 2 cor. și *Iosif Hanches* 1 cor.

Suprasolviri au făcut următorii domni: *I. Albini* 3 cor., *L. Jurca* 5 cor., *I. Montani* 3 cor., *E. Beșă*, *Venetschek Mihály*, *Kis Ferencz*, câte 2 cor.; ear' câte 1 cor.: *Tr. Radu*, *I. Irimie*, *I. Moldovan*, *Széles Géza*, *A. Damian*, *T. Domșa*, *St. Nicola*, *N. Cristea*, *Gerő Bertalan*, *I. Morariu*, *I. Paul*, *I. Cristea*, *P. Câmpian* și *G. Tanislav*; și câte 50 fil.: *P. și G. Petringenariu*, *D. Moguț*, *G. Prisecan*, *Laszló Benő*, *Bercziné*, *I. Codruțiu*, *Cimponeriu*, *M. Duma*, *Folbert*, *I. Muntean*, *Schweiger Jenő*, *M. Muntean* și *P. Paul*, ear' *Navara Lucea* a dat 40 fil. și *Erzsek Gábor* 20 fil.

Sêra la cassă au întrat 246 cor. 60 fil., ulterior din contribuiri benevole 5 cor., la olaltă 251 cor. 60 fil., din care sumă subtrăgându-se spesele de 220 cor. 30 fil., re sultă un venit curat de 31 cor. 30 fil.

Esprimăm deci cele mai călduroșe mulțămiri:

- Celor 11 pedagogi, cari în mod demn au știut să satisfacă întru toate așteptările publicului ascultătoriu.
  - Tuturor familiilor cari cu drag i-au primit în casele și la masa lor, și căroră este a se atribui succesul material al concertului.
  - Tuturor participanților și contribuitorilor
- Dee ceriul, ca astfel de ocaziuni să se ivescă cât mai des în drăgălașul nostru opid montan *Zlagna*.
- In numele intelinții române din *Zlagna*. *Zlagna*, în Maiu 1902.

Emanoil Beșă
paroch.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta Redacția nu primesce răspunderea.

FELIURIMI

Cărți legate în piele de om. *Albert Cim* în cârticica „*Une bibliothèque*” dă sémă despre câteva cărți interesante, compactate în piele de om. Întré acestea sunt și următoarele: *Medicul englez Anton Askev*, răposat în 1773, a dispus să i-se compacteze în piele de om o disertatie a sa, pentru-ca esteriorul cărții să fie în armonie cu conținutul ei. Din același motiv a proces tot astfel *John Hunter* cu un op al seu despre bólele de piele. Din biblioteca unui domn *Musset* (probabil că tatăl poetului *Musset*) e o carte cu titlul „*Opuscules philosophiques et littéraires* par mm. *Suard* et *Bourlet* de *Bourlet* de *Vauxcelles*”, care după cum mărturiseșce un atestat alăturat cărții, e legată în piele de om. *Mr. G. William* are două cărți legate una în piele de harap, ear' alta în de femeie chineză. Din cartea „*Terre et Ciel*” de *Camil Flammarion* autorul păstréază un exemplar pentru a cărui compactare o damă i-a oferit pielea ei proprie (firesce, că numai după mórte). In biblioteca din *Valenciennes* esistă traducerea făcută de *Delille* de pe opul „*Georgicon*” al lui *Vergilius*, compactată în pielea traducătoriuului însuși; a nume, medicul care a secționat pe *Delille* a tăiat spre acest scop o fâșie de piele de pe corpul mortului.

Că pielea de om tot așa de bună e la compactarea cărților, cum e pielea de porc, — păreriile divergéză. Revista „*La Halle au cuir*”, de *pildă*, susține că pielea de om e material foarte coréșpunătoriu acestui scop, pe când o altă revistă de specialitate, „*Intermédiaire des chercheurs*” trage la îndoelă asertiunea kolegi sale, pe motiv că delăturarea conținutului însuros al pielei de om e împreunată cu foarte multe greutăți.

